

Stemmingmakerij

Het thema 'homoseksualiteit en krijgsmacht' roept nog altijd onbedwingbare irrationaliteit op. Dat blijkt volgens mij uit de bijdrage van Marcel van Hemert aan *Civiel/Militair* nummer 2 van 2002.

Van Hemert begint zijn column redelijk neutraal. Maar de stemmingmakerij slaat al snel toe: "Natuurlijk is het progressief om heilige huisjes omver te kegelen, maar het is mijns inziens ondenkbaar dat je in uniform paradeert omwille van je seksuele geaardheid." Wil Van Hemert hiermee de suggestie wekken dat homoseksuelen in uniform een heilig huisje omver kegelen en zo ja, welk heilig huisje dan? En wat bedoelt hij precies met paraderen "omwille" van je seksuele geaardheid?

Even verder: "Homoseksualiteit is binnen de krijgsmacht allang geen *hot item* meer..." Dat valt te betwijfelen. Want verderop heeft Van Hemert het over het verwarmingsbuisencircuit waarin de platbodem waarmee de homoseksuele militairen aan de parade willen meedoen, een "flikkerfregat" wordt genoemd. Uiteindelijk komt er dan een nadere uitwerking van zijn argument. Dat luidt kort en krachtig: "In militair tenue kom je uit voor het feit dat je militair bent." Dat is een mooi punt. Tenslotte doen homoseksuele militairen in uniform bij de Gay Parade niets anders dan uitkomen voor het feit dat ze militair zijn.

Maar blijkbaar mag het omgekeerde niet: laten zien dat ze homoseksueel zijn. Van Hemert zegt dat je in uniform ook niet je geloof mag uitdragen (een mooi argument om de geestelijke verzorgers te ontdoen van hun geloofsinsignes op het uniform). Verder mag je van Van Hemert daarom ook niet je "geslacht" noch je "ras" uitdragen. Ik vraag me af hoe je dat voor elkaar moet krijgen.

Ook je politieke voorkeur mag je niet uitdragen. Dat is een punt, vind ik. Maar bij Van Hemert zijn geloof, ras, geslacht, seksuele voorkeur en politieke geaardheid blijkbaar van hetzelfde 'geladen' gehalte.

En waarom mag een militair dat allemaal niet uitdragen? Omdat "...sommige aspecten (cultuurkenmerken, wet- en regelgeving) nu eenmaal wezenlijk anders [zijn] dan die bij bijvoorbeeld Shell of de HEMA - anders had ik evengoed pompbediende of worstverkoper kunnen worden. Wie dat niet ziet gaat voorbij aan de bijzondere positie van militairen."

Eerlijk gezegd dacht ik dat die "bijzondere positie" van een militair vooral daarop berust dat hij/zij is belast met de uitvoering van een ultiem machtsmiddel. En het is daarnaast lastig en zwaar werk dat veel

ongemakken en risico's met zich mee brengt, niet alleen voor de militair maar ook voor partners/gezinsleden. Maar dat heeft niets met de "positie" te maken, wel met de werkzaamheden die de militair opgedragen kunnen worden.

Voelt Van Hemert zich persoonlijk gekrenkt door het idee dat homoseksuele militairen voor hun geaardheid uitkomen? Blijkbaar wel, want hij vervolgt dat hij "trots" was toen hij in 1987 voor het eerst zijn militaire "plunje" (Van Hemerts term) aantrok. En dat eergevoel mag volgens hem niet worden "aangetaast".

Voor Van Hemert zal het wel geen persoonlijke kwestie zijn. Want het gaat volgens hem om een "professioneel gelijkheidsbeginsel". Inderdaad: in militair tenue kom je er voor uit dat je militair bent. Maar maakt het dan echt zo veel uit dat je daarnaast hetero-, bi- of homoseksueel bent? Wie daar zwaar aan tilt en zich in zijn eergevoel aangetast voelt door een collega met een blijkbaar niet of minder aanvaardbaar geachte seksuele geaardheid, kan misschien beter toch maar de eer aan zichzelf houden en pompbediende of worstverkoper worden. ■

Henri Lansink is redacteur van Trivizier, het blad van de militaire vakbond VBM/NOV.

Voltaire

Graag dien ik de reacties van de heer Lansink en de kolonel Van Weerd op mijn column 'Niet in uniform' van repleik. Om met de reactie van de heer Lansink te beginnen: Een uitdagend, prikkelend karakter is mijns inziens een belangrijk kenmerk van een column. Een column is niet een braaf geschreven stukje, maar juist een afwijkende manier om tegen personen en zaken aan te kijken. Die afwijkende manier wordt soms echter niet goed begrepen, of geïnterpreteerd op een manier die ik niet heb bedoeld en nooit bedoeld zou

willen hebben. Verder bekruipt me in de reactie van de heer Lansink het gevoel dat je pas iets over homoseksuelen mag zeggen als je zelf homoseksueel bent. Alsof je pas een oordeel kunt geven over een voetbalwedstrijd als je zelf hebt meegespeeld!

Overigens kan ik me in de reactie van de heer Lansink prima vinden, dit in tegenstelling tot de reactie van de kolonel Van Weerd. Om zijn hamvraag maar meteen te beantwoorden: ik heb voldoende te doen. Het is de vraag of hij vindt dat wat ik doe beter is dan het schrijven van "benepen en onbetullige artikelen". In elk geval heb ik

mijn gezin, werk en hobby's. Niets om me voor te schamen of om wakker van te liggen: privé en werk bepalen nu eenmaal mijn leven. Bij wie niet? Als op of buiten de werkplek de belangen van mijn werk, bijvoorbeeld het dragen van een militair uniform, direct of indirect beschaamd zouden kunnen worden, mag ik daar als columnist op reageren, evengoed als de kolonel Van Weerd dat kan en mag. Enkele kritiekpunten aangestipt:

- Dat de bij de column geplaatste foto zijn ergernis wekt is mogelijk. De foto is echter niet mijn keuze, maar die van de redactie.

Benepen en onbenullig

“Niet in uniform” stond er boven het artikel van Marcel van Hemert in het voorjaarsnummer van *Civiel/Militair*. Hoezo niet in uniform, dacht ik eerst nog even, waar gaat dat over? De bijgeplaatste foto wekte echter direct al mijn ergernis, en inderdaad: het ging over het al dan niet deelnemen van geüniformeerde homoseksuele collega's aan de Amsterdamse Gay Parade.

Kortgezegd schaamt Van Hemert zich daarvoor – en uit zijn toonzetting maak ik op dat hij zich eigenlijk sowieso schaamt voor het feit dat hij als lid van de Nederlandse krijgsmacht openlijk homoseksuele militairen (wat een term) naast zich moet dulden. Even waande ik me terug midden jaren tachtig, toen ik, samen met enkele collega's, de Stichting Homoseksualiteit en Krijgsmacht (SHK) heb opgericht, en waardoor ik – als voorzitter en ‘boegbeeld’ van die Stichting in die eerste jaren – me erop kan beroepen feitelijk de eerste openlijk homoseksuele carrière (KMA) -officier (ter wereld!) te zijn. Met alle positieve en ook negatieve gevolgen vandien. Als ‘eerste’ vang je ook de ergste klappen op, terwijl een ander met ‘de eer’ gaat strijken. Niettemin: met veel inspanning, diplomatie en soms ook confrontatie is de SHK geen verschijnsel van voorbijgaande aard gebleken (wat sommigen misschien hadden gehoopt). De emancipatie en integratie van homo-militairen heeft vele grote sprongen voorwaarts gemaakt.

“Niet in uniform” zegt dan – anno 2002 – ene Marcel van Hemert. Tsjonge, jonge: het gaat helemaal over de Gay Parade! Vast en zeker een soort Sodom en Gomorra. Hoe moet ik daarop reageren? Moet ik wel reageren? Wat koop ik daar zelf voor? Ik tel dus maar eerst mijn knopen. Inmiddels ben ik kolonel bij de Koninklijke Luchtmacht (en ja: daar ben ik erg trots op). Ik ben in uniform ‘partner-geregistreerd’ met mijn partner met wie ik sinds 1988 samenwoon. Als dat zo uitkomt, gaan we samen naar recepties en dergelijke. Ik ben zelfs in 1999 door de Amerikaanse ambassadrice met mijn partner uitgenodigd voor de 4-juli-receptie en ben daar in uniform naartoe gegaan (met z'n tweeën). Heel positief ontvangen!

Mág dat allemaal van Van Hemert? Het antwoord op die vraag interesseert me eigenlijk niet.

Niet in uniform? Van Hemert heeft geen idee waar hij het over heeft. Laat ik hem eens het volgende voorval vertellen. Vorig

jaar is – mede op mijn eigen verzoek – een voorgenomen uitzending van mij als Controller SFOR Sarajevo geannuleerd, omdat ik daar als ‘eenling’ op hoog niveau binnen een door Amerikanen en Engelsen gedomineerde staf dusdanig grote problemen verwachtte (het verhaal over mij was me natuurlijk al vooruitgesnel) dat mijn functioneren daardoor onmogelijk zou worden. Het besluit tot het niet dóór laten gaan van die plaatsing is weliswaar in goed overleg met de Bevelhebber der Luchtstrijdkrachten zelf genomen, maar die gang naar de bevelhebber word je niet door iedereen in dank afgenomen, ook al ben je kolonel (of misschien juist daarom). Dat zijn zaken waar je echt wakker van ligt. Van Hemert valt niet in die categorie. Ik zou zeggen: Marcel, ga eens kijken naar de Gay Parade, en erger je daaraan, zoals ik me regelmatig erger aan al die ‘uitbundige’ uitingen van hetero-seksuele medemens (vide: alle reclameboodschappen). Maar hou op met die benepen en onbenullige artikelen. Ik zou haast zeggen: heb je niks beters te doen? Ik wel! ■

Drs Abel van Weerd MPM is kolonel van de Koninklijke Luchtmacht.

- Dat ik me als militair schaam voor deelname van homoseksuele militairen in uniform aan de Gay Parade is juist, omdat het gezien de aard van het evenement strijdig kan zijn met de Wet Militair Tuchtrecht. Uiteraard schaam ik me niet voor homoseksuele militairen en natuurlijk duld ik homoseksuele militairen naast me. Waar haalt de kolonel het lef vandaan om mij van het tegendeel te berichten? Gelukkig maar dat zijn opmerking geen hout snijdt, anders zou er voor mij geen plaats meer zijn binnen de moderne krijgsmacht.

- Als hij er niet in geïnteresseerd is of hij

van mij met zijn partner naar een receptie mag gaan, had hij die vraag niet moeten stellen. Omdat hij de vraag wél stelt, krijgt hij, zoals de fatsoensnorm betaamt, antwoord: een formele *Fourth of July*-receptie met plichtplegingen volgens de etiquette is niet te vergelijken met een informeel homofeest als de Gay Parade.

Tot slot nog een opmerking: De vrijheid van een militair (meningsuiting, haardracht enzovoort) mag niet worden verward met het willen afdwingen van een aandrang, behoefte, neiging, verlangen of

anderszins omdat men ‘anders’ is. De minister van Defensie, en anders wel de rechtspraak, bepaalt hoe de vrijheden van militairen zich al dan niet rijmen met ‘anders-zijn’: niet de kolonel Van Weerd, noch de heer Lansink, noch ik.

De column ‘Niet in uniform’ was en is mij zozeer ernst, dat ik afsluit met het beroemde citaat van Voltaire over vrijheid van meningsuiting: “Ik verafschuw wat u zegt, maar ik zal uw recht om het te zeggen met mijn leven verdedigen.” Is dit niet de uiterste consequentie voor een beroepsmilitair?

Marcel van Hemert